Koloskoopia

PATSIENDI INFOMATERJAL

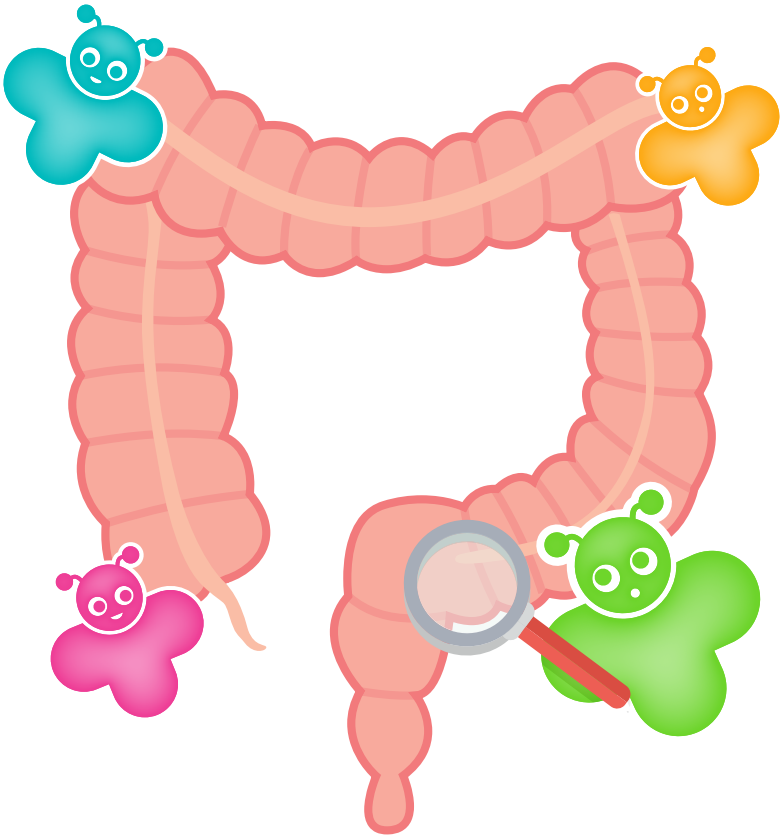

TALLINNA LASTEHAIGLA

Mis on koloskoopia?

Koloskoopia on uuring, mille käigus hinnatakse seedetrakti alaosa peene painduva toru ehk koloskoobi abil. Koloskoobi otsas on kaamera ja valgustus, mis võimaldab arstil vaadelda kogu jämesoole ja peensoole lõpuosa limaskesta. Uuringu käigus võtab arst tavaliselt limaskestast väikesed koeproovid ehk biopsiad, mis saadetakse laborisse mikroskoobiga uurimisele. Biopsiate võtmine ei põhjusta valu.

Koloskoopia vajalikkuse otsustab laste gastroenteroloog. Uuringueelse nõustamise ja uuringu aja broneerimise viib läbi õde. Sageli tehakse koloskoopiaga samal ajal ka gastroskoopia ehk söögitoru, mao ja kaksteistsõrmiksoole uuring.

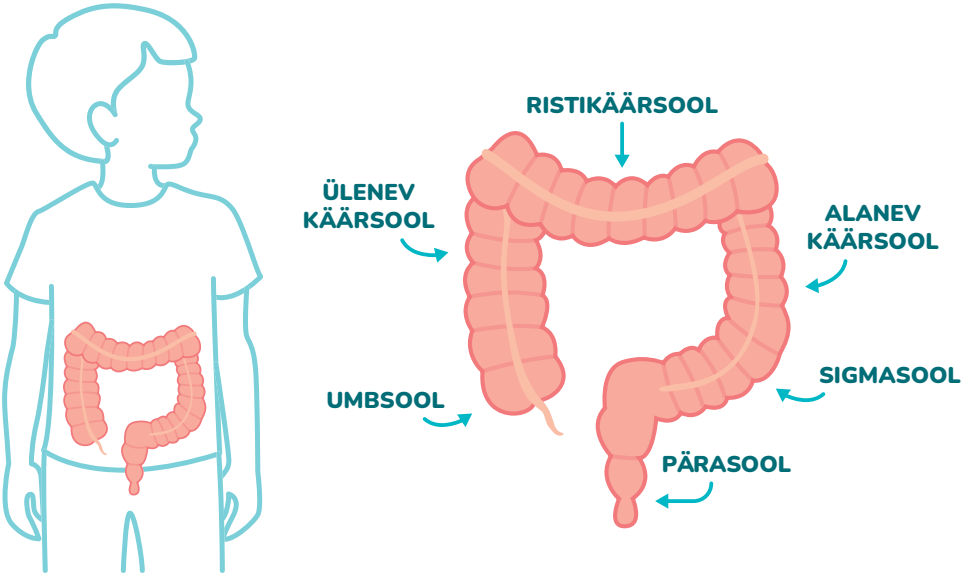

Ettevalmistus uuringuks

Soole ettevalmistus

Uuringu õnnestumiseks peab sool olema väljaheidetest täielikult puhastatud. Soole ettevalmistus algab üks nädal enne uuringut menüü korrigeerimisega.

NÄDALA JOOKSUL ENNE UURINGUT MITTE SÜÜA:

köögiviljad, puuviljad, marjad; müsli ja täisteratooted (täistera-pudrud, seemneleivad, sepikud); pähklid ja seemned; popkorn

NÄDALA JOOKSUL ENNE UURINGUT SOBIVAD TOIDUD:

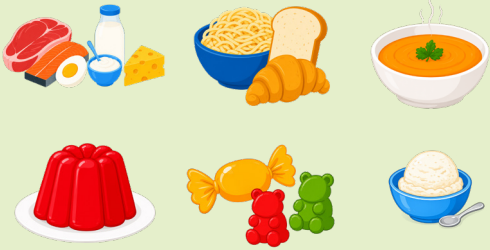

liha, kala, muna, piimatooted; nisujahutooted; köögiviljatükkideta supid; tarretised; klaas- ja kummikommid; lisanditeta jäätis

Viimane toidukord on lubatud uuringueelse päeva hommikul, mille järgselt võib juua vaid selgeid vedelikke (vesi, tee suhkru või meega, viljalihata mahl, selge puljong). Lubatud on ka klaas- või pulgakommid.

Kui soole puhastamine toimub kodus, tuleb sellega alustada uuringueelse päeva lõunal (vt infomaterjali lõpus „Soole puhastamine Picoprepiga“). Selgete vedelike joomine tuleb lõpetada uuringupäeval kaks tundi enne haiglasse saabumist.

Ravimid

Uuringule eelneval ja järgneval nädalal on soovitatav vältida ibuprofeeni kasutamist. Valu või palaviku korral tuleks eelistada paratsetamooli. Regulaarselt tarvitatavad ravimid tuleb lapsele anda uuringupäeva hommikul kaks tundi enne haiglasse saabumist koos vähese veega (kui arst ei ole määranud teisiti).

Äge haigestumine

- Palume uuringule mitte tulla, kui esineb äge haigus (palavik, nohu, köha, kurguvalu, oksendamine või kõhulahtisus).
- Teavitage õde haigestumisest esimesel võimalusel telefonil 629 7511 / 697 7383, kes planeerib uuringuks uue aja.

Saabumine haiglasse

Kui soole puhastamine toimub kodus, pöörduge Tallinna Lastehaigla (Tervise 28) peasissepääsu A1 registratuuri uuringupäeva hommikul kell 7.45.

Kui soole puhastamine toimub haiglas, pöörduge A1 registratuuri uuringueelsel päeval kell 12–14.

Registratuuris vormistatakse haiguslugu ja teid suunatakse osakonda.

Võta kaasa:

- lapse isikut tõendav dokument ning täidetud „Vanema küsitlusleht ja nõusolek lapse raviks narkoosis”
- mugavad riided, vahetusjalanõud ja hügieenitarbed (kui haiglas viibitakse kaks päeva).

Lapsevanemal on uuringupäeval võimalik viibida haiglas lapsega koos. Uuringueelsel päeval haiglasse tulekul on lapsevanemal võimalik jääda haiglasse koos alla 16-aastase lapsega ja alla 19-aastase sügava/raske puudega lapsega.

Osakonnas

Enne uuringut mõõdetakse lapse pikkust ja kaalu, kontrollitakse elulisi näitajaid (kehatemperatuur, südame löögisagedus, hapnikusisaldus veres, vererõhk), paigaldatakse veenikanüül ning vajadusel võetakse vereanalüüsid.

Kuidas uuring toimub?

Koloskoopia viiakse läbi operatsiooniplokis ja laps on uuringu ajal narkoosis. Saatja võib olla lapse juures kuni lapse uinumiseni. Enne narkoosi paigaldatakse lapsele kleepsudega elektroodid südametöö jälgimiseks, andur vere hapnikusisalduse jälgimiseks ja vererõhumansett. Uuring koos ettevalmistuse ja ärkamisega kestab tavaliselt 30–60 minutit.

Pärast uuringut viibib laps 30–60 minutit ärkamistoas.

Kui lapsevanem viibib haiglas lapsega koos, kutsutakse ta lapse ärkamise juurde. Narkoosist ärkamise järgselt viiakse laps taas osakonda, kus jälgitakse last veel tunni jooksul. Kui lapse enesetunne on hea, võib ta esmalt juua ja seejärel süüa.

Uuringu tulemused

Arst räägib koloskoopia esmastest tulemustest protseduuri päeval. Kui uuringu käigus võeti biopsiad, selguvad vastused tavaliselt kahe kuni kolme nädala jooksul. Tulemused edastatakse telefoni teel või lepitakse kokku uus vastuvõtu aeg.
Kui uuringu käigus selgub, et raviga on vaja alustada kohe, nõustab arst protseduuri järgselt ka alustatava ravi osas.

Lapse enesetunne pärast uuringut

Koloskoopia on ohutu uuring ja tüsistusi esineb väga harva. Uuringupäev peaks olema lapsele rahulik kodune puhkepäev. Tavapäraste tegevuste juurde võib naasta järgmisel päeval. Uuringu järgselt on võimalikud vähene kõhuvalu, mis on tingitud uuringul soolde juhitud õhust, vähene veritsus pärasoolest või kurguvalu (kui lisaks koloskoopiale viidi läbi ka gastroskoopia). Nende kaebustega ei pea erakorraliselt haiglasse pöörduma, kaebused lahenevad ise ega osuta ohtu lapse tervisele.

Millal pöörduda uuringu järgselt arsti poole?

Uuringu järgselt võib laps olla tavapärasest väsinum. Tõsiseid tüsistusi esineb väga harva – vähem kui üks juht 1000 protseduuri kohta. Tõsiste tüsistustena võib tekkida infektsioon, verejooks või seedetrakti seina vigastus. Pöörduge erakorralise meditsiini osakonda, kui lapsel tekib pärast uuringut tugev kõhuvalu, rohke veritsus pärasoolest või palavik.

Soole puhastamine Picoprepiga

Ettevalmistus algab uuringueelse päeva lõunal.
Picoprepi annust tuleb kohandada vastavalt lapse vanusele:

VANUS	1. ANNUS	2. ANNUS
alla 2-aastased	1 lusikatäis	1 lusikatäis
2- ja 3-aastased	2 lusikatäit	2 lusikatäit
4- kuni 8-aastased	1 kotike (terve pakk pulbrit)	2 lusikatäit
9-aastased ja vanemad	1 kotike (terve pakk pulbrit)	1 kotike (terve pakk pulbrit)

ESIMENE ANNUS KELL 14–16

- Lahustada vastavalt vanusele: 1 mõõtelusikatäis 50 milliliitris vees, 2 mõõtelusikatäit 100 milliliitris vees või üks kotike pulbrit 250 milliliitris vees ja juua.
- Lisaks juua kahe tunni jooksul 1250 ml selget vedelikku (vesi, tee suhkru või meega, viljalihata mahl, selge puljong).

TEINE ANNUS KELL 20–22

- Lahustada vastavalt vanusele: 1 mõõtelusikatäis 50 milliliitris vees, 2 mõõtelusikatäit 100 milliliitris vees või üks kotike pulbrit 250 milliliitris vees ja juua.
- Lisaks juua kahe tunni jooksul 750 ml selget vedelikku (vesi, tee suhkru või meega, viljalihata mahl, selge puljong).

Picoprepile lisaks joodavad vedelikukogused ei vähene lähtuvalt vanusest. Soole ettevalmistus õnnestub ainult siis, kui laps suudab ära juua vajalikud vedelikukogused. Kui see ei ole võimalik, tehakse ettevalmistus haiglas.

Igal ajahetkel pärast Picoprepi võtmist võib oodata sagedasemat sooletegevust. Veenduge, et lapsel on iga annuse võtmise järgselt kuni toime möödumiseni võimalus kogu aeg tualetti kasutada.

Uuringupäeval tuleb lõpetada selge vedeliku joomine kaks tundi enne haiglasse saabumist.

Infomaterjali on koostanud Marie Kaivo, laste gastroenteroloog.

Infomaterjali on kinnitanud Tallinna Lastehaigla ravikvaliteedi komitee 19.05.2026.

JOONISED: REGINA LEPMETS; FREEPIK.COM; TEHISINTELLEKT

TLH-031

TULEVIKU NIMEL SIIN JA PRAEGU

TALLINNA LASTEHAIGLA